

ШУМАДИНЪА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЪИЖЕВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ И. Ненадовићъ.

ТЕЧ. V. Овај листъ излази у Вторникъ и Четвртакъ на по табака, а у Суботу на табаку. Цѣна му е за три мѣс. 5, а за пола године 10. цванц. За огласе плаћа се одъ врсте 5 крајц. за трипутъ. № 61.

РУКОПИСИ ПРОТЕ МАТИС НЕНАДОВИЊА.*)

(Продужено изъ № 35.)

Я ону исту ноћ стигнемъ у Забрежъ (последнѣгъ Фебруара 1904.), но Живковићъ небыаше донео цебану; пређемъ на болъвачкѣй чардакъ, гди ми дође некѣй Обрлайтнантъ, кои е на кордону; онъ е римскогъ вѣроисповѣданія, али е препунъ човеколюбія и правиде; пита мене зашто се біємо съ Турцима; я му све показуемъ какве смо зулуме трпили, и далъ бы трпили, но даіе пописаше у свой тевѣтеръ све кои су за цесарскога рата были офицери, каплари и солдати, а притомъ и најболъ калуѣре и попове да изсеку, и већъ мога отца кнеза Алексу, Бирчанина, Аци-Рувима, и друге по пашалуку изсѣкоше кога могоше уватити. Мы други побегосмо у планину и посастаясмо се у булюке, одъ булюка начинише се чете, а одъ чета войска, и хоѣмо да се бранимо небы ли царъ чуо, да пошлѣ каква добра везира да намъ помогне, ербо мы нисмо на цара, ни на Турке цару покорне устали, но на четири даіе и нѣюве субаше а наше зулумѣаре, и волимо, и заклели смо се пређе сви изгинутѣ и утаманитѣ се да се србско име нечув, него покоритѣ се овимъ Турцима; но я васъ молимъ господине, дайте ми совѣтъ, кадъ смо већъ мы овако закрвили, коме ѣмо пружитѣ руке, да насъ заштитѣ и у миръ поставѣ. Обрлайтнантъ на то одговори: „А кога вы у оной страни више имате него Митрополита Стратимировића, онъ е одъ ваше націе као краль, а добро се пазѣ са принцъ-Карломъ, а принцъ-Карлъ сада е надъ своимъ войскомъ у нашемъ царству најстарѣй войвода, пиштите нѣима двоици или ѣнерал-командѣ у Варадинъ, небы ли се за васъ подузели, — молитѣ се.“ Я рекнемъ: „Господине, та я незнамъ ни едномъ попу написати писмо, а толи я да пишнемъ Митрополиту и принцу Карлу.“ Та — рече — знашь ли ты како годъ написати да ти се речи могу прочитати?“ Я му кажемъ, и да то знамъ и да самъ мало у Срему учіо, и да ми се могу сваке речи прочитати, али кажемъ му да ту валаду политичне титу-

ле, кое я незнамъ, нитѣ умемъ како валя написати. На то ми Обрлайтнантъ рече: „Прођѣ се ты човече титула и политика, ако ты нѣима политично пишешъ и они ѣе теби политично одговоритѣ, пакъ неѣнешъ знати гди си, веѣе ты напиши онако, као што си мени казивао и дай мени я ѣу имъ послати.“ Ништа то; я несмемъ да се усудимъ. Одемъ у Забрежъ и кажемъ да ѣу чекати Живковића, и сутра ѣу опетъ на чардакъ преѣи. Ону ноћ дође мени писмо одъ Грбовића и одъ наши булюбаша, да су Турцы ону ноћ кадъ самъ я отишао, побегли изъ Вальва, тако ми исто и стрицъ Яковъ пише, да су разбили Турке на Свилеуви, и много ій побѣили но да гледамъ цебане што више и брже могу да понесемъ да идемо на Шабацъ.

Я онако радостанъ пређемъ опетъ на чардакъ болъвачкѣй. Дође Лайтнантъ и поць Яковъ парохъ болъвачкѣй са кочиѣма; я се поче хвалитѣ и казивати, како су Турцы ону ноћ язъ Вальва побегли, како ій е мой стрицъ Яковъ съ войскомъ разбіо на Свилеуви и да е пало око 270 Турака, а оно друго ранѣно и поплашено побегло у Шабацъ, и кажемъ имъ, како смо ону ноћ, кадъ смо мы Вальво попалили, видели пламенъ на Руднику и надамо се да е и Црнѣй ѣорѣ Рудникъ освоіо и т. д. Садъ Лайтнантъ рече: Та вы меѣеръ имате доста и добре войске, кадъ вы можете на три мѣста побѣдѣти уеданпутъ онако силне Турке, као што ій мы познаемо какви су. Я кажемъ: да мы войске имамо доста и да Турцима нимало у храбрости неѣмо уступитѣ, но дайте намъ цебане пушѣка и топова и вешти офицера, па ѣмо мы Турке и изъ градова истерати и т. д. Онъ опетъ каже ми: „пиштите вы оной двоици, како самъ ти юче говоріо. Садъ я узе размишляти, ербо мѣслимъ да ніе досадъ Црнѣй ѣорѣ коме годе писао, пакъ се боимъ да онъ одъ едну руку непише а я одъ другу, пакъ ѣу му покваритѣ планъ и посао. Запытамъ Лайтнанта, одъ кадъ е онъ на кордону есу ли каква писма у ову страну одъ Црногъ ѣорѣ, или одъ кога другога на кога годе прешла? Онъ каже, како се чуло, Црнѣй ѣорѣ и вы да купитѣ войске, одма самъ я дошао на кордонъ, и знао бы да е какво годе писмо у ову страну на кога годе

*) Продужаваѣ се Суботомъ.

прешло, но ніе никакво. Я онда рекнемъ, кадь ме вы го-сподине тако саветуете и слободите, и кадь ніе ни едно досады прешло писмо одъ Црюга Ђорђа, я бы написао, како было да было, но я немамъ овде ни дивита, ни пера, ни артие. А онъ на то рече: иди отче Якове, донеси му што треба за писанъ. Поуъ Яковъ одтрча на кочія и донесе ми дивитъ, перо и четири табака артие. Я пре-ђемъ у Забрежъ у кућу Пантелие Ружичића, и на малой столици клечећи пишемъ ноћу, а Пантелиа држи свећу; писао самъ како самъ умъо. Написао самъ два писма, едно Митрополиту Стратимировићу а друго — садъ не-знамъ управо коме, заборавіо самъ, или принць-Карлу, или ђенералкоманди, ербо ми е обоє напоминаю Лайт-нантъ. Колико самъ могао описао самъ зулумъ, кои смо трпили одъ яничара, и казао самъ да бы јоштъ далъ тр-пили, но они пописаше све у свое тевтере, ко е было о-фициръ, капларъ и простъ солдатъ у Фрайкору, кои су одъ 1788. у рату аустрискомъ противу Турака воевали, и оће све да изсѣку, казао самъ како су већъ изсекли кнезове у валъвской нахи; и у другимъ нахиама кнезове и главніе люде; кое поватати могоше изсекоше, мы мла-ђи устрашени одъ смрти у шуме побегосмо, и одъ бе-гунаца скупи се войска, рѣши смо се и заклесмо се, да во-лимо сви изгинути и име србско утаманити, него се о-вимъ зулумѣарима подложити, зато се молимо да цар-ство аустриско пружи руку и овай невиный народъ, как-вимъ начиномъ зна избави одъ пропасти коначне, и про-че. При томъ искао самъ да намъ даду цебане, топова и офицера. И садъ се смеѣмъ, како самъ онда мислю и писао; еръ самъ тражіо напоследку, ако намъ неће друг-чіе помоћи, а оно баръ да намъ врате онолико войске, колико е нашега Фрайкора нѣму (цесару) служило, као бааги да намъ займъ врате. Ова су писма подписана, была последнѣга Фебруарія или првога Марта 1804. го-дине, поборавіо самъ датуме.

Сутра однесемъ писма на чардакъ; дође ми Лайтнантъ и поуъ Яковъ, донеше ми црвеногъ воска, я прочитамъ мое удво просто прошеніе, а Лайтнантъ: ето тако, про-сто србски, они ће све разумѣти, а да си ты нѣма са политичкомъ писао, они бы вама политичной одгова-рали, па не бы знали гди сте.“ — Онде запечатимо писма и онъ ій узе да пошлѣ.

Одъ стрица долазе еднако момцы и питаю: „камо це-бана? войска веће готова, да иде на Шабаць,“ Че-камъ Живковића, али га нема да дође, већъ стриць Я-ковъ отишао на Шабаць, србскій баиръ освоили, и турски неколико кућа попалили, а Турске у градъ сатера-ли; то е было у почетку Марта. Дође Живковићъ, до-несе цебане, коя засѣца 600. Форинтій сребра, али неда безъ новаца, а я новаца немамъ да платимъ, ето грдне мукѣ и неволѣ. Читава два дана мучимъ се по селима, да кою пару нађемъ, но кои бы ми дали, они су отишли у войску, нема ій кодъ кућа. Срећомъ Бранко Ашковићъ и Міяило Теодоровићъ дотераше на скелу Забрежку 300 дебелы вепрова, а они су ортацы мога стрица. Се-тимъ се я, помози боже, ево новаца. Поменемъ овой двоицы да даду полицу на Хаџи-Баиће у Митровицу за исплате 300 талира Живковићу. Но они скочише да очи: прођи се прото, зашто се задужуемъ? Сутра, кадь у Сремъ побегнешъ подъ дугомъ, а и онако чиме

ћешъ се ранили и т. д. Ето опетъ мукѣ горе. Войска оде на Шабаць, а цебане нема а новаца нема, све зло одъ горега. Читавъ данъ молимъ за полицу, а они недаду се умолити — наипосле запитамъ я нѣи „Ѣли Яковъ вашъ ортакъ?“ кажу да есте. Добро, (одговоримъ я) я самъ Яковъ (еръ то е една кућа была и нисмо ништа у кућев-нимъ стварима одвоили, и онъ е мене свуда, а я нѣга заступао) и рекнемъ повелително: одвойте дакле мои сто вепрова, оћу да дамъ за цебану. Али кадь видимъ да они опетъ недаду, онда повичемъ я на мое момке: пресеците и одвойте сто мои вепрова пакъ потеряйте у скелу. Пођоше момци подъ оружјемъ да отискую ве-прове, а кадь види Бранко и Міяило да се я нешалимъ, дођоше и рекоше, те я плаивазомъ, а немамъ дивита, напишемъ полицу да Хаџи-Баићи исплате триста та-лира Живковићу; па онда пренесемъ преко Саве и дамъ Стевану Живковићу, а онъ мени Цебану. Доста барута, и олова беше прилично, и два цака готовы фи-шека. Садъ овде дође изъ Раниловића Радов Трнаваць, обрадуе се кадь види, да смо мы нашли изворъ и човека, кои ће намъ добавляти цебану, а я она два цака фише-ка дамъ Радою, те онъ то однесе у нѣнову войску, а оно барута однесемъ у Шабаць да тамо куршуме лиемо и виемо фишеке и съ Турцима се біемо. То е у Марту, може быти око 10. мало пре или мало после, было. Сте-фанъ Живковићъ доносио намъ цебану съ процентомъ на сто тридесетъ, али цаба! Докъ некій Димитріе Пу-лъвићъ и онъ поче намъ доносити понешто цебане, и оде у Новый Садъ, и покойный владика Јовановићъ Но-воградскій, пошлѣ намъ еданъ одъ цркве гвозденый топъ подульи одъ по фата, кога е Пулъвићъ крадомъ у ва-радину дао оправити и кару и све као наибольый топъ спремити; и криюћи и топъ и фулета и топцію, некога Мату Немца, на Кленку, крадомъ ноћу претури. Добисмо топъ, садъ кто яко мы Срби! Кажемо нашой войсцы да намъ е ћесаръ изъ Беча послао, али да свакій ћути, и тай веће народъ увери се, да мы имамо споразуміе съ Немцемъ, и да ће намъ скоро войска доћи и тако садъ почнемо градъ онимъ топићемъ тући, а владика Јовано-вићъ даде Пулъвићу и другій оноликій топићъ, те га Пулъвићъ у Варадину оправити.

ЦРНЫЙ ПРОСІЯКЪ.

(Продужено)

„А какво мислите дати ми емство?“ упита Каралъ ругаюћисе. „Морате ми писмено дати, у комъ бы вашомъ рукомъ написано стаяло: „Я самъ мулату Жо-нкилу наложила да убіе Ксавіе-а.“

„Жонкиль,“ повтори Нептуиць. „Ово самъ име у артиама могъ доброгъ господина читао. —“

Онъ се опица, да ли су те артие јоштъ кодъ нѣга.

„И морате подписати,“ настави мулатъ, „Флорен-ціа Ангела, Маркиза одъ Рембри.“

„Флоренція Ангела,“ повтори црнаць, я садъ му изчезне и нѣгова последня сумня.

„Бы ли то учинили? дода Каралъ.

Моркиза узме заповедничко положенѣ, о кое се већ често сломило противленѣ Каралово.

„Я држимъ, ты ћешъ се противъ мене побунити“ рекне она съ намрштенымъ челомъ.

Мулать слегне раменима.

„Немойте се трудити, играти ролу краљице, у којој се добро разумевате милостива госпоіо,“ рекне онъ съ поругомъ. „Я се васъ више небоимъ, вы се пакъ мене боите. еръ я имамъ вашу тайну у моимъ рукама.“

Маркиза небыяше одъ оны жена, кое се лако даду победити.

„Бедный Жокиле,“ рекне она. „Ты имашъ мою тайну — али я самъ Маркиза одъ Рембри и свака тужба противъ мене сматра ће се као опаданѣ.“

„Нека бы и то было, али вы нећете смети ништа предузети противъ Ксавіе-а; ово опаданѣ быће између васъ и нѣга као прсобранѣ, и господинъ Алфредъ Лефебвръ де-вале неће се оженити са десетъ милиона господичне одъ Рембри.“

„А ты, ты ћешъ се показати, у правомъ виду,“ рекне Маркиза лютито. Люди ће пружати прстъ на тебе. —

„Я ћу отићи изъ Француске,“ пресече іой речъ мулатъ.

Садъ настане дуго ћутанѣ. Каша е падала у крупнимъ капляма на Маркизина гола плећа, али она ніе кишу ни осећала.

„Каралъ,“ привати она тихо речъ, „захтевай што друго одъ мене, учинићу.“

„Тако дакле најпосле сада смо равни“ викне овај съ дивльимъ задовољствомъ. Вы пристаєте на то подъ уговоромъ, госпоіо. — Но добро,“ викнеругаюћи се, „быћу великодушанъ, нетреба ништа да пишете, нити да подпишете, ал' морате ми помоћи.“

„Я вама помоћи.“

„Я самъ, као што знате, боязливъ, госпоіо. Ваше присутство учини ће, те ће мой посао болъ за рукомъ изићи — —“

У овај паръ чу се гласъ младогъ господина Алфреда Лефебвръ де-вале, кои дозиваше свою матеръ и нъой се своіомъ чешћу заклинаше, да онъ вишобранъ доноси.

„Не, не;“ протеча Маркиза; „я немогу — —“

„Размислите се, милостива госпоіо и по'тайте. — Ако се узтежете, то овогъ часа одлазимъ изъ замка и никадъ више нећете ме видити.“

„Ей, гдисте! викаше младый господ. Алфредъ Лефебвръ де-вале. Ђаво да ме носи ако знамъ гдисте, мати!“

„А кадъ я едномъ отидемъ,“ рекне Каралъ, Ксавіе ће све постићи. — Господинъ одъ Рембри любига, а тако исто и нѣгова ћерка.“

„Учини ћу“, проумла Маркиза.

„Ей, ей!“ дераше се великій дечко. „Веруйте ми Милице, тако е мрачно да се прстъ предъ очима невиди; незнамъ гди сте.“

Каралъ и Маркиза окрену се къ замку, одъ когъ се прозори у мраку светлау.

„Уколько сатій?“ упыта госпоя одъ Рембри.

„Доцканъ ће се лећи. — око два сата после поноћи.“

„Тамо ћу бити.“

Просіакъ колико е дугъ усправи се. Онъ е полагаю пратио убійце своимъ погледомъ.

„И я,“ рекне у себи, „и я ћу тамо бити.“

Бданъ слуга одведе Ксавіе-а у собу кою е Маркиза спремила за нѣга. Онъ нити се зато чудіо нити се узнемиравао, што е ова соба была удалъна. Онъ легне весео у постелю и заспи. Утѣшителне мисли улюляше му духъ нѣговъ. Доиста овогъ вечера Маркизь е двогубу наклоность спрямъ нѣга показао, а ніе ли и Елена, тако рећи, предъ свима нѣму свое срце открила.

Око еданъ сатъ после поноћи быяше онъ већ у дубокомъ сну. У овај паръ куцне неко трипутъ на нѣговъ прозоръ. Будући се онъ ніе чуо, покуцано буде яче; потомъ марамомъ обвіена рука разбіе едно окно, кое се догодило безъ велике лупе, еръ су се парчета поредъ завесе спузила. Ово чуе Ксавіе али е мисліо да саня, и зато заспи опетъ, изговоривши неколико неразумителны речій.

Рука крозь разбіенъ прозоръ провуче се и одвіе изнутри ключаницу прозора; кои се потомъ отвори. Затимъ еданъ човекъ увуче се крозь прозоръ у собу.

Олуя быяше прошла. Месець сіао е ясно. Нѣгови зрацы падау на лице спаваюћегъ Ксавіе-а.

Ушавшій поће мало по соби и стане предъ постелю. Мало сматраше Ксавіе-а, затимъ прекрсти руке и чиняше се као да се моли Богу. Потомъ полюби младѣа у чело. Кадъ се подиже, месечина осветли лице црногъ просіака.

Онъ се поче мицати, као да е хтео пробудити Ксавіе-а, но опетъ се досети, привуче се кодъ прозора, кой опетъ затвори, а уедно и завесе навуче. Овыма наеданпутъ постане соба сасвимъ мрачна. Кадъ е то учиніо, седне на ћилимъ иза Ксавіе-ове постелѣ.

Едва да е по' сата седіо свако на овомъ месту, учини му се, као да у ходнику чуе некій разговоръ сасвимъ тихъ. Скоро у истый махъ увуче се ключъ у браву и врата се полако отворе. Каралъ стане на прагъ. Чинило се као да е безъ оружія. По свой прилицы, мулатъ боећи се да како Ксавіе-а будногъ не нађе, спреміо е за себе изговоръ као да е дошао да га посѣти, на што му е давало права нѣово узаймно тесно отношенѣ.

Ова предосторожностъ была е добра; еръ ко бы предпоставіо тайноубійство? И кадъ бы ствари своимъ обичнимъ токомъ ишле, небы младѣи, ако бы се пробудіо, на то ни помисліо бы, да Карала сматра као свогъ убійцу Али се овде налазіо сведокъ кои се ніе дао преварити. (продужиће се)

РОБЛѢ НА КАВКАЗУ.

(Свршетакъ)

Кадъ су стигли иза села, они мало застану да причекаю Шамила, кои наскоро и дође у друштву Даниел-Султана и свој Мирида. Надъ главоь нѣговомъ држаху разапету едну грдну црну лезезу. Предъ вече стигну у Маюр-Тупъ, у последній ауль Шамилове државе. Ту даду княгиняма на расположенѣ едну собу и Шамиль ий замоли, да пишу князевима, да му они пошлю Грамова.

Княгинѣ га послушаю, и еданъ вѣстникъ на коню одъезди съ писмомъ къ градибу Куринскоме, гди нађе княза Давида, кои се башъ спремао, да иде Шамилу на сусреть. Будући га е зактеванѣ Шамилово узнемиривало, то е онъ безъ одлаганя Грамова у Маюр-Тупъ послао. У 4 сата у ютру дође Грамовъ до куће Шамилове, предъ коіомъ су Мириди стражу чували. Толмачъ се пріави и одма га одведу у собу къ Шамилу, кои е седіо на едномъ ястуцима окруженомъ миндерлуку испредъ оцакле, и у рукама држао броянице.

„Како, Имаме, заръ вы неспавате?“ рекне му Грамовъ.

„Ты си ми ноѣсѣ санъ огео; — я самъ тебе очекивао.“

Зашто сте ме дали звати? Да нису княгинѣ болестне.

Нису, одговори Шамиль, я се само на тебе срдимъ. Я самъ савъ посао съ тобомъ започео, па самъ радъ, да га съ тобомъ и свршимъ. Зашто ты ниси за ове последнѣ три неделѣ, за кое си се време у Казаф-Юрту задржавао, ни еданпутъ къ мени дошао?

Садъ донесу служительи чая, и Шамиль продужи далѣ:

„Чуй ме, Исай-беже, зашто самъ те дао звати: Пре свега я ти благодаримъ; я све знамъ; ты си ишао сыну моме на сусрѣтъ; ты си непрестано око нѣга и надъ нѣмъ лебдіо; ты си съ нѣме врло лепо поступао. Притомъ самъ ти хтео казати, да е сутра великій и многоважный данъ. Сутра заключавамо мы миръ съ Русима, и зато се мора све у позволянѣ редъ довести. Най-после ктео самъ ти казати, да ово, што самъ я противъ могъ обичая моме сыну на сусрѣтъ изишао, я само зато чинимъ, што самъ я мое заробльнице пратити и томъ приликомъ све уклонити хтео, што бы годъ нѣма неприятно при измѣнѣваню догодило се. Одма у зору сабраћу я све мое Наѣбе, и заповѣдићу имъ, да непрелазе преко граница. Гди су люди, као што смо мы, ту нека влада правда. Можешъ ли ты мени емствовати, да се я што се мене самога тиче, немамъ бояти одъ Руса никакве преваре и издѣйства?“

За то вамъ я стоимъ добаръ.

А мой сынъ, продужи Шамиль по краткомъ ћутаню, да ли се онъ наоди добро?

Хвала Богу, онъ е здравъ и весео.

Кажу, да онъ ни едну рѣчь татарски незна.

То е истина; онъ е живіо толико година у Русіи, да, онъ зато доиста никаквогъ пребациваня не заслужуе;

но онъ ће за кратко време вашъ и свой матерній езикъ научити.

Буди увѣренъ, да ћу я нѣму сву слободу оставити; све, што я одъ нѣга зактевамъ и желимъ, естъ то, да онъ остане кодъ мене.

Затимъ изрази Шамиль оцетъ свою сумню и стра, да ће га Руси изненада издѣйнички напасти. Грамовъ пакъ наново га умири, и садъ га Шамиль запыта, како стое ствари кодъ Севастополя.

Войске се и съ едне и съ друге стране држе храбро, одговори Грамовъ, и іоштъ ніе засадъ ништа рѣшено.

Шта? рекне Шамиль, заръ три цара нису у станю, да еданъ рускій градъ за 8 месецій освое! То онда я имамъ право поносити се, што толике године Русіи пркосимъ. Но истина е додуше, да я то имамъ найвище благодарити грмовима мои чеченски планина и стрменимъ провалама мога Дагестана.

Тако се разговараху Шамиль и Ерменинъ до 6 сатій; затимъ посѣти Грамовъ княгинѣ, умири ий, казавши имъ узрокъ свога долазка, и врати се одма да къ измѣнѣваню робля приступи. На то наложи Шамиль едномъ Наѣбу своме, да покаже Грамову мѣсто, гди ће се измѣнѣванѣ свршити, и рекне овоме:

„Исай-беже, време е кратко; врати се граду Куринскоме и кажи твоима, нека похитаю. Я се съ тобомъ іоштъ нећу да праштамъ.“

Грамовъ одъезди са два Мирида, да однесе князевима радостну вѣсть.

Одма се и съ едне и съ друге стране крену на опредѣлено место, и Руси предузму све нуждне мѣре, да се предохране одъ какве преваре и издѣйничкогъ нападаня. Затимъ похити Грамовъ Шамилу, кои е на едномъ брежулку подъ онимъ грднимъ сунцобраномъ стаю и крозь дурбинѣ сва кретаня Руса окомъ пратио. Иза нѣга стяху у маломъ разстоянію 5000 коняника у бойномъ реду; глува е тишина у войсци владала; а мало подалѣ на десно видила су се кола са заробльницама, коя су све ближе и ближе долазила.

„Шта заповедате, Имаме?“ рекне Грамовъ.

Узми 35. одъ мой людій и одведи заробльнице у друштву оба моя сына Кази-Махмета и Махмет-Сабія фрталъ врсте далеко одъ рѣке Мичика. Раванъ брой ваши людій нека отиду на исто место са моимъ синомъ Цемал-Единомъ и съ новцима.

Грамовъ учини све нуждне наредбе и кола съ робльмъ поћу на опредѣлено место. Кази-Махметъ и Грамовъ яшиди су напредъ, и наскоро прећу они пресушено корито Мичика рѣке. Князь Давидъ дође имъ на сусрѣтъ; Кази-Махметъ поздрави га у име свога отца. Еданъ старій Мула преда му у руке сына нѣвогъ Александра, а у исто време падне княгиня у наручя свога сунруга.

За време тогъ тронителногъ позоря отиде Грамовъ са Цемал-Единомъ, съ новцима и са еднимъ одъленѣмъ Русаподъ командомъ ѣнерала Николая на ону страну, гди е Шамиль стаю. Мложина планинаца приступи къ

сину Имама, и любила га е са страхопочитаниємъ у руку. Затимъ изиђе имъ дворскій управитель Кадио на сусрѣть, преда Цемал-Едину черкеско одѣло и изяви му знацима, да његовъ отаць Шамиль нїе радъ видити га у униформѣ руской. Цемал-Единъ одма се пресвуче иза едногъ чбуна, узавши едногъ красно окиѣногъ коня, когъ му е отаць послао, и отиде Шамилу на сусрѣть. Кадъ е было на 10 корака близу њѣга, онъ сяче съ коня и падне у отворена наручя свога отца; сузе ударише Шамилу на очи; онъ се окрене околостоеѣнимъ и рекне имъ:

Хвала милостивомъ Богу, кой ми е сына могъ одржао, цару, кой ми га е вратио, князевима кой су были поводъ његовомъ повратку, и теби, Исай-беже, на твојој доброты и услужности.

Тогъ истогъ тренутка опази онъ неколико руски кадета и офицера, кой су до Грамова стояли, и запыта кой су они. Грамовъ одговори, да су то ађутанти ђенерала Николая, кой су дошли, да му представе сына његовогъ. — Я имъ благодаримъ, рекне Шамиль; я самъ имао другче мнѣнїе о Русима; садъ їй я болѣ познаемъ.

Руски офицери запытаю затимъ Цемал-Едина, да л'имъ е дозвољно, опростити се съ њиме. — Какво пытанїе! рекне младићъ, и любїо е ове редомъ. Тада ударише опетъ Шамилу сузе на очи, и да бы ублажио рѣавъ упечатакъ, кой е ово позорїе на планинцѣ произвело, рекне онъ: „Ови су млади люди по свой прилицѣ присни другога.“

После овы рѣчїй поздрави онъ офицере учтиво и заповеди Кази-Махмету, да їй са 100 момака натрагъ одпрати.

Међутимъ су княгинѣ на путу за у Тифлисъ были, где су са найвеѣимъ одушевленїемъ примљне. О Цемал-Едину приповедаю, да е после овога различне провинцие свога отечества обишао, и по свршетку овогъ званичногъ путованя са кѣри славногъ Наїба Талгика вѣнчао се. Онъ е садъ на врху своју мула и настојва одржати правосудїе свуда по земљи. Њму е допуштено да са своимъ прїятелима у Русиѣ преписке има, али онъ то слабо чини.

ДОМАЊЕ И СТРАНЕ НОВОСТИ.

С Р Б И Я.

По „Званичнымъ Новинама“ постављенъ е доякошнїй Амбарциѣ Карантина Мокрогорскогъ Васа Мировићъ за приврем. Надзирателя састанка Василијне чесме.

Београдъ 6. Юлїа. Ноћасъ предъ саму поноћъ появио се на Сави пожаръ, у комъ су три дућана и две куће изгореле. Говори се, да е тай пожаръ произишао изъ самогъ непредвидногъ случая. При страшној ватри, коя е съ Теразиѣ изгледала, као да нїе на Сави, него на самомъ узвишеномъ спрамъ Саве краю вароши, показала е велико ближнїлюбїе, при спасаваню стварї одъ пожара, свака врста жителя вароши наше. И самъ Ч. Паша съ многима нашимъ великодостојницима тамо се нашао, и сваки е свое, у овомъ тежкомъ дѣлу съ пожертвованїемъ дѣйствоваше, поощтравао. Нарочиту су одъ важность, осимъ и неки грађана, показали турски и наши войници и питомци воѣне школе. Буди имъ свима заслужена хвала! Поредъ среѣе, што нїе было ветра, найвише се има благодарити пожертвованю овы човеколюбца, што на онако тесномъ и кућама начичканомъ месту нїе се већа несрећа догодила.

Т У Р С К А.

У Александриѣ 16. Юнїа. Прошле суботе имао е вице-краль одъ Египта првїй политичкїй договоръ са бывшимъ првимъ великимъ везиромъ Решид-пашомъ. Обоица су отишли гвозденимъ путемъ до Нила и вратили се јошть истога дана у вече. Незна се, шта е тимъ разговоромъ, кой су они имали, и при комъ е мало сведока было, уговорано. Извѣстно е то, да су се Решид-паша и Кїямил-паша, кой е съ њиме у друштву дошао, увѣрили

о поштеномъ мышљеню Мохамед-Саида (вице-кralя египетскогъ) и то особито у слѣдству изясненя, коя е вице-краль о разнымъ точкама и питанняма дао. Тако се овде у Александриѣ говори. Радозналость народа врло е нестрпелїива, шта су вице-краль и Решид-паша свршили Могуће е, да Решид-паша тражи у Мохамед-Саиду подпору и помоћъ, да опетъ до владе дође; ерѣ онъ врло добро зна, да Саид-паша кодъ Султана у великомъ уваженю стои. Осимъ почестне сабљъ, кою е послао Султанъ Абдуль Мецидъ вице-кralю и едну почестну медаљу одъ кое су досадъ само два екземплара издана, и наименовао е малогъ сына вице-кralѣва за дивизионогъ ђенерала (Ферик-пашу). Султанъ е ову милость вице-кralю явио у своеручномъ писму, кое Султанъ врло редко чини. При свечачымъ приликама пише Султанъ самъ, али свакадъ само прву рѣчь. Решид-паша види дакле, како е Мохамед-Саидъ кодъ Султана у милости, и могуће е, да е онъ само зато тамо отишао, да овоме ласка и тако свое неприятель у Цариграду заплаши. (Бечка Преса)

„Журналъ де деба“ добыо е едно извѣстїе изъ Цариграда, по коме вели да сви новинари и остальї светъ неправедно Турке нетолерантима називаю, ерѣ вели, овай слѣдуюћи догађай доволно показуе, да су и одвише телеранти (т. е. да све вере уважаваю.) Ово његово извѣстїе гласи овако: У Харпугу у малой Азиѣ, умрло е едно дете, одъ едне ерменске фамилиѣ, кое е пре тога у протестантску веру прешло. Родители његови однесу га у ерменско гробљъ, будући да тамо никаквогъ другогъ христїанскогъ гробља нема, и ту га саране. Епископъ ерменскїй кадъ то чуе, дigne се са своимъ свештенствомъ, да дете ископати и изъ гробља избацити.

Гувернеръ дознавши ово пошлѣ стражу да мртво тѣло чува да га небы пси повели, а епископу строго наложи да онъ дете погребет. Епископъ остане постоянь и нехтедне на заповѣсть гувернера дете погребсти, и тако онъ заповеди те дете саране. Порта е у слѣдству овогъ догађая едну врло опору и претећу ноту ерменскомъ патриарху послала и захтевала да се тай епископъ збаци, а у исто време наложила е гувернеру да онъ место за саранѣванѣ протестанта у Харпугу опредѣли.

„Патри“ оповргава казыванѣ „Журнала де Константинополъ“ по коме су оба польска козачка полка, кои су сачинявали едну часть енглеске стране легіе, ступила у службу султанову. „Патри“ потврђуе изъ поузданогъ извора, су су одпуштена оба речена полка изъ службе. А то се овако догодило:

„4. Юнія дошао е енглескій генераль Сторксъ у станѣ Буюк-Чекмеце, гди су оба речена полка становала. По држаномъ прегледу разрѣшио ѿ ѿ онъ у име краљице Викторіе одъ службе, изявивши ѿ ѿ ясно да су они садъ разрешени одъ свакогъ обвезательства према Енглеской, да ће сваки одъ ѿ ѿ добити писменый одпусть у руке, да ће се свакомъ войнику издати една годишња плата, да ће они до 19. Юнія примати танњ, и онда сасвимъ ослободити се. Ову беседу поздраве полкови съ громовитомъ викомъ: „Живила краљица енглеска; и тако е садъ козачка легія султанова већ изъ службе одпуштена.“

РУСИЯ.

У Петербургу започети су предуготовни послови за подизанѣ едногъ споменика за цара Николу на мѣсту „Плаве ћуприѣ.“ Коняничка штатуа почиваће на едномъ пѣдесталу, (подножію) коѣ га ће све четири стране представляти по еданъ одъ најзнаменити и најславни догађая за време ѿ ѿ владаня, и то у ликовима полузвишенимъ (съ поля испученимъ, барелифима.)

— Изъ Карлсруа у Баденской явля една телеграфска депеша одъ 2. Юлія, да е у Вилдбаду испрошена принцеца Цецилія, наймлађа сестра Баденскогъ регента, за великогъ княза рускогъ Михаила Николаѣвича.

АУСТРИЯ.

„Бечка Преса“ пише:

„Оповргаванѣ „Монитера“, да ће се царъ Наполеонъ са царемъ аустрійскимъ лично састати, и у исто време стигавша вѣсть о несрећномъ случаю у Ђурђеву, гди е еданъ аустрійскій поднаредникъ убио едногъ Францускогъ войника, дало е многима повода помислити изаключавати, да су одношаи између кабинета тилѣрійскогъ и бечкогъ оладнили. Но начинъ, коимъ данашній „Монитеръ“ овај догађай кодъ Ђурђева обяснява, у станю е, да ове гласове обори. Званична нота Францускогъ правителственогъ листа гласи овако:

„У слѣдству едногъ догађая, коме Францускій войникъ не дао повода, буде овај одъ едногъ аустрій-

скогъ поднаредника убиенъ. Изслѣдованіе и истраживанѣ судейско одма е започето и изъ вѣстий, коѣ е царско-Француско правителство како изъ Беча тако и изъ Букурешта добыло, увиђа се, да ће се найвећа строгость и правда у суђеню наблюдавати. Међутимъ е ѿ ѿ велич царъ наредіо, да се фамилија убиеногъ войника издае пензія.

ФРАНЦУСКА.

„Монитеръ“ явля, да ће 24. Юнія последня одѣлена Француске войске съ Крима отићи.

— Губитакъ Француске войске у овомъ рату износи по „Монитеру“ 62.492 войника. Ако се къ томе дода и губитакъ, кои су имали Французи на балтійскомъ мору, онда износи савъ губитакъ Француске войске око 66.000 войника. У Паризу се говори, да е то рачунанѣ учинѣно приликомъ, кадъ е грофъ Орловъ рекао цару, да онъ губитакъ Француза у овомъ цѣни на найманѣ 150.000 момака.

— Као годъ што е пре „Монитеръ“ оповргао, да ће се састати царъ Наполеонъ са царемъ аустрійскимъ у Арененбургу, исто тако одриче, да ће у Брегенцу быти састанакъ владоца. Ово оповргаванѣ истина непростире се изрѣчно и на остале вароши, коѣ су навођене за састанакъ владоца, али се може готово узети за извѣстно, да се владоци засадъ нигди неће састати.

У Паризу 29. Юнія. Маршалъ Пелисіе хтео е съ почетка на адмиралской лађи „Бретаню“ у Француску вратити се и извести се на суво у Тулону; но у слѣдству позива вароши Марзеля, коя ѿ ѿму за честь слянь дочекъ спрема, отићи ће онъ управо у пристаниште марсельско, и то на парной корвети „Роланду“, будући да велике линейне лађе у пристаниште марсельско упловити немогу.

Паризъ 31. Юнія. Графъ Морни и Баронъ Хибнеръ аустрійскій посланикъ при овдашнімъ двору отишли су юче увече одавде, и то првый у вилдбадъ, одакле ће после у Москву, а другій у Бечъ, онъ е као што бечке новине являю 2. Юлія већ тамо приешѣ. Баронъ Хибнера заступаће за време ѿ ѿ владаня одсудствія совѣтникъ Отенфелсъ.

— Царъ Наполеонъ јошть е у топлицама, и као што говоре, неће се за неколико недѣла у Паризъ вратити.

— Царъ е указомъ наредіо да се умрлий министеръ Фуртоль о државномъ трошку сарани, збогъ ѿ ѿ велики заслуга. „Монитеръ“ вели да е юче тѣло ѿ ѿ владаня у найвећемъ великолѣпю у ѿ ѿ владаня министерству положено было, и да ће се сутра 1. Юлія у подне у цркви св. Томе опело држати, за коѣ ће време топови са Инвалидскогъ дома пуцати.

Царъ е изъ Пломбиѣра, удовицы министра Фуртола своеручно писао, и изразио ѿ ѿ е своѣ сажаленѣ, и рекао, да ће она прва быти, коя ће милость закона о пензіи удовица получити. Министеръ Фуртоль не никаквогъ иманя оставіо.

Совѣтъ е законъ о пензи високи удовица већ савршено одобрио.

Као што најновије вѣсти изъ Алгира являю, Французи су подъ ђенераломъ Масенатомъ у Бамборсу наодеће се чете Кабила покорили, и ђенералъ е таки на покорене Кабиле военый трошакъ разрезао.

Г Р Ч К А.

„Патри“ намъ явля слѣдуюће:

„У политичкимъ круговима енглескимъ яко се говори о могућности, да ће краљ грчкій дати оставку на престољ краљвскій, и то на ползу принца баварскогъ Адалберта, кои ће у томъ случаю подвргнути се свимъ религознимъ обредима и формалитетима, кои се изискую. А и писма нека изъ Атине говоре такође о томе разнешеномъ гласу; но додаю, да се краљица ни најманъ не саглашава са овомъ намеромъ краљвомъ. — Мы ове гласове даемо онако, како што смо ий чули, и нећемо за исте емствовати.

И Т А Л И Я.

„Ост-Дайче постъ“ пише:

„Као што изъ Милана являю, догађаю се у Ломбарди важна кретаня, коима неки даю политичку важность и значењ. О томе пишу „Франкфуртеръ Журналу“ слѣдуюће:“

Пре десетъ дана отишао е пешачкій полкъ „баронъ Хесъ“ у средсредну штацию Бартасину и њну околину, гди ће се шесть неделя бавити, а затимъ у Брешию и Пелисиеру преместити. — Изъ Милана отишао е немачкій полкъ „графъ ђулай“ у хитнымъ маршевима на пармезанску границу (границу войводства Парме). Съ овимъ су отишли и батальони друга три полка, млога артиљрија и пионери према Парми. Исто е тако войсцы аустрійской, стануюћой близу границе сардинске, издана заповѣсть, да буде за свакій случай спремна и да најстрожіе границу чуваю.

На кадъ се притомъ зна, да е аустрійска войничка комисія у Парми искусила повторителне увреде, и да се тамошнѣ правителство изъ петны жила напреже, да издѣйствуе одлазакъ аустрійске войске, и како се напротивъ съ друге стране између Парме и Турина води врло живый саобраштай телеграфски депеша, то се дае съ пунимъ оснвомъ заключавати, да правителство аустрійско све нуждне мѣре предузима, да бы за свакій могућій случай спремно и законѣно было. Аустрїя стои у Италиі очевидно на подлоканој и подклопаној земљи. Съ више се страна подстрекава и буши, да бы се какогодъ завадиле Аустрїя и Сардинїя, а войводкина одъ Парме као и да немисли о томъ, да е она у овой ствари само голо средство и туђе орудіе, и то съ опасношчу, да себи и своіой дѣци круну изгуби.

С А Р Д И Н И Я.

Една телеграфска депеша изъ Турина одъ 30 Юнїя явля, да е краљ сардинскій издао еданъ указъ, коимъ се одобрава издатакъ одъ 1 милїона лира за яче и пространіе утврђењ града Александрије, како бы се тиме, као што грофъ Кавуръ у свомъ о томе извѣстію вели, насупротъ тврдинѣ Пїаченце ставила яка препона и нападанъ съ те стране осућавало.

НЕАПОЛЬСКА.

— Одговоръ кабинета Неапольскогъ на ноту западны сила већ е стигао, и састављенъ е у врло умѣреномъ и благомъ стилу; — у самой ствари пакъ брани краљ енергично свою самосталность и одбацуе свако туђе мешанъ у унутрашнѣ послове њгове државе. Казыванъ, да се Аусурїя у одной одвоенной ноти придружила зактеваню западны сила, ніе основано. — Аустрїя е додуше далеко одъ тога, да одобрава у свему поступке неапольскогъ правителства, и давала му е у згоднымъ приликама свое совѣте, па се шта више нашла увређена одъ непоколебимогъ упорства неапольскогъ правителства; но она зато опетъ сматра за неумѣстно, мешати се у унутрашнѣ послове едногъ независимогъ владоца.

ТЕЛЕГРАФСКЕ ДЕПЕШЕ.

Римъ 28. Юнїя. ђенералъ Киселѣвъ предао е данасъ свечано папи своя пуномоѣія, као извапредный посланикъ и опуномоћеный министеръ цара Александра II, при дворѣ папиномъ.

Карлсруе 2. Юлїя. Бракосачетанъ великогъ княза Мїяила са принцесомъ Цециліомъ млађомъ сестромъ принца регента баденскогъ быће у Вилдбаду.

Паризъ 1. Юлїя. Данасъ е тѣло министра Фортула са највећомъ свечаности матери земљи предато; Дворъ и сви выши чиновници были су при спроводу.

Лондонъ 1. Юлїя. Лордъ Палмерстонъ добыо е орденъ подвезе. Краљвско-прайски гости иду са дворомъ у Осборнѣ. Принцъ Оскаръ шведскій вратіо се натрагъ съ путованя.

О Г Л А С И.

(1—3) По рѣшенію Славногъ Суда Округія Шабачкогъ одъ 29. Мая тек. год. № 7107 и по опредѣленію Началничества ово-округногъ, имаю се сва долеозначена непокретна добра Милька Радовановића изъ села Накучана, Среза Подцерскогъ овогъ Округія, за рачунъ интабулирани и прочи неинтабулирани кредитора нѣгови, коима су извѣстне суме дуга са припадајућимъ интересомъ досуђене, средствомъ тродневно држати се имаюће на лицу исты добара 7. 8. и 9. месеца Августа тек. год. лицитаціе продавати, и трећій и последній данъ лицитаціе после подне у 4 сата по европейски, ономе, разумевајући по особено свакој комадъ землѣ за себе, теслимити, кои найвише готовы новаца за продавајућий се комадъ землѣ дати обећа.

Добра непокретна за продаю опредѣлена и вештацима у вредности преценѣна есу слѣдуюћа:

- 1., Една земля ораћа одъ 14 дана орања у Липарю - 1560 гроша.
- 2., Една ливада одъ 15 коса траве подъ кућомъ - 2520 гр.
- 3., Една земля ораћа одъ 30 плуга изподъ куће - 2520 гр.
- 4., Една земля ораћа одъ 10 плуга подъ баштомъ - 1120 гр.
- 5., Една земля ораћа одъ 3 плуга у Столцы - 250 гр.
- 6., Една земля ораћа одъ 2 плуга у Столцы - 168 гр.
- 7., Една земля ораћа одъ 2 плуга на Царићу - 168 гр.
- 8., Една земля ораћа одъ 3 плуга на Царићу - 224 гр.
- 9., Една земля ораћа одъ 1 плуга на Царићу - 80 гр.
- 10., Една земля ораћа одъ 1 плугъ на Царићу - 80 гр.
- 11., Една земля ораћа одъ 4 плуга у Лазарицы - 450 гр.
- 12., Еданъ виноградъ на Царићу одъ 2 мотике - 280 гр.
- 13., Еданъ виноградъ на Царићу одъ 4 мотике - 560 гр.

Свега у вредности 9980 гроша.

На коима постое интабулаціе Г. Марка Поповића за 171 ₪ цес. са интересомъ на прво, г. Марка Поповића за 56 ₪ цес. са интересомъ на второ,

масае поч. Уроша Томића изъ Накучана за 54 и по ₪ цес. и 50 гроша чар на треће, Милоша Стоичевића изъ Вранске за 1245. гр. чарш. са интересомъ на четврто, г. Марка Поповића за 70 ₪ цес., са интересомъ на пето, Јована Теодоровића изъ Шабца за 36 ₪ цес. са интересомъ на шесто, г. Марка Поповића за 50 ₪ цес. са интересомъ на седмо, Васе Мркоњића изъ Равни Окр. Подринскогъ за 53 ₪ цес. са интересомъ на осмо место.

Продаю ову объявлюјући позива Началничество ово-округно како интабулиране повѣрителъ Милькове тако и свакогъ оногъ, кои волю имао буде што одъ наведены добара купити, да се у опредѣлене и гореназначене дане лицитаціе у Накучанима нађе и при лицитаціи присутствуе. № 3837. Издано одъ Началн. Окр. Шабачкогъ 25. Юнія 1856. год. у Шабцу.

(3—3) По рѣшенію ово-округни и високогъ Апелационогъ Суда I. Оддѣленія има се сва непокретность ванъ вароши Шабца наодећа се а маси поч. Ђоке Чотрића бывшегъ трговца и жителя Шабачкогъ принадлежећа, лицитандо продати. Непокретна добра ова есу слѣдуюћа:

- 1., Една земля одъ 10 плуга; на којој една кућа одъ тврдогъ матеріала, са осталимъ одъ дрвеногъ матеріала нужднимъ польскимъ зградама постои, у вредности - 14.000 гроша
- 2., Една ливада одъ 20 коса траве у тврдой оградѣ, у вредн. 3360 гр.
- 3., Една ливада одъ 30 коса траве у тврд. оградѣ у вредности 5600 гр.
- 4., Една ливада одъ 7. коса траве у вредности - 1400 гр.
- 5., Една земля одъ 60—70 дана орања у одной оградѣ у вредности - 11.200 гр. чар.

Чега ради Началничество Округ. Шабачкогъ настоѣщимъ свакога коме бы о изложеной продаи добара нужно было знати, извѣштава съ тимъ обясненіемъ, да ћеду се иста добра и то по особно свакој комадъ землѣ за себе 1. 2. и 3. месеца Августа ове године, посредствомъ явне лицитаціе на лицу места држати се имаюће продавати, и трећій и последній данъ ли-

цитаціе ономе после подне у 4 сата по европ. теслимити, кои найвише готовы новаца за кои комадъ землѣ дати обећа.

Къ № 3368. Издано одъ стране Началничества Окр. Шабачк. 18. Юнія 1856. у Шабцу.

О П О М Е Н А.

(1—3) Я долуподписатый являмъ свакомъ ономъ кога се тиче, да е бивши мой ортакъ Мача Евреинъ сада одъ мене изишао, зато напомињмъ да му у будуће нико више на мое име не вовѣри, ерѣ таковый дугъ признати нећу. А у исто време и оне извѣштавамъ кои ми имаю што платити одъ рачуна докъ смо у ортаклуку заедно были, да му нико такове рачуне безъ могъ знания несплаћуе.

У Београду 4. Юлія 1856.

Стеванъ Спасићъ
трговацъ у Смедереву

(3—3) Подписаный продаемъ изъ слободне руке мою кућу одъ дрвеногъ матеріала на Зереку кодъ Барякли-паміе лежећу, коя е свуда унаоколо зидомъ опасана. У авлиі ове куће има шупа за дрва и друге потребе, арѣ за коня, а тако исто и куйна са едномъ собомъ. Она лежи до речене паміе а са своју осталь страна иду сокаци. Плацъ има у дужини 15. фатій, у ширини съ едне и друге стране 4 и по фата и 2 шуха. Ко има волю купити, нека ми се погодбе ради пріяви.

У Београду 2. Юлія 1856.

Милое Янићъ,

Магазациа на малой пицѣ спроћу
Тоскине кафане.

ГГ. Скупители за предплатнике „Обшита Знаниа“ умоляваю се да са своимъ писмама обрате се на г. Валтера фактора Типографіе или Стевана Лазаревића кнѣговецца ради кнѣга.

Славко Богосавльвић изъ Ярушица, Округія Крагуевачкогъ проглашень е надлежнимъ Судомъ за распискућу, и опредѣлено е, да ко што одъ нѣга тражити има, 3. Августа Суду пріяви се.